

Motion till riksdagen 2025/26:4027

av Maj Karlsson m.fl. (V)

med anledning av prop. 2025/26:207 Aktivitetskrav för mottagare av försörjningsstöd

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen avslår proposition 2025/26:207.

Motivering

I denna proposition lämnar regeringen lagförslag om ett aktivitetskrav som villkor för rätt till försörjningsstöd. Regeringen föreslår bl.a. att socialnämnden ska vara skyldig att tillhandahålla aktiviteter och att aktivitetskravet ska gälla enskilda som har fått försörjningsstöd under minst tre sammanhängande månader. Utöver detta lämnas bl.a. förslag om informationsöverföring från socialnämnden till Arbetsförmedlingen avseende enskilda som deltar i aktiviteter. Inspektionen för vård och omsorg ska enligt förslaget besluta om sanktionsavgift för kommunen vid systematiska brister i tillämpningen av aktivitetskravet.

Vänsterpartiet är kritiska till propositionen i sin helhet. Regeringens syfte med förslagen är att ”bryta bidragsberoendet och minska utanförskapet”, men som regeringen själv konstaterar i propositionen finns det inte forskningsstöd för att de föreslagna åtgärderna kommer att kunna hjälpa fler människor in i arbete.

I socialtjänstlagen finns det i dag redan krav på aktivitet för att få rätt till försörjningsstöd. Som regeringen skriver i propositionen så gäller enligt 12 kap. 3 § första stycket socialtjänstlagen (2025:400) att den som kan arbeta, men inte kan försörja sig, har rätt till försörjningsstöd om han eller hon står till arbetsmarknadens förfogande. I detta ingår att vid behov delta i kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare eller motsvarande utbildning vid folkhögskola.

Socialtjänstens ekonomiska bistånd är det yttersta skyddsnätet i välfärden, med syftet att fungera som ett sista skydd åt människor som av olika anledningar inte kan försörja

sig eller sin familj. Vänsterpartiet motsätter sig den stegvisa förflyttning som skett över tid, där fokus alltmer riktas mot den enskilda individen och med det en ändrad syn på hur det ekonomiska biståndet är tänkt att fungera, vilket följts av ökade krav på motprestationer från individen för att få ta emot välfärdens sista skyddsnät. Vänsterpartiet delar ambitionen att fler människor ska kunna försörja sig själva och att samhället aktivt ska stötta individen i att få ett arbete, men som Akademikerförbundet SSR skriver i sitt remissvar så saknas det i dag evidens för att aktiviteter på heltid är det som kan hjälpa personer att gå från försörjningsstöd till arbete. Regeringens förslag riskerar att utestänga personer som inte har förmågan att leva upp till aktivitetskraven och på så sätt indirekt avskaffa det yttersta skyddsnätet.

Vänsterpartiet ser även regeringens förslag som ett sätt att flytta ansvaret för arbetsmarknadspolitiken från staten till kommunerna. Det är staten som har ansvaret för arbetsmarknadspolitiken och som genom Arbetsförmedlingen och andra statliga initiativ ska säkerställa en god nationellt sammanhållen arbetsmarknadspolitik. Kommunernas ansvar för försörjningsstödet, och därigenom aktivitetskraven, kan inte och ska inte ersätta statens och Arbetsförmedlingens ansvar för en välfungerande arbetsmarknadspolitik. Arbetslösa ska alltid ha rätt att få stöd och hjälp av Arbetsförmedlingen, och kommunens roll och ansvar kan bara fungera som ett kompletterande stöd. Regeringens förslag innebär att den här ansvarsfördelningen suddas ut och görs än mer otydlig.

Riksdagen bör således, av ovanstående anledningar, avslå regeringens förslag i sin helhet. Detta bör riksdagen besluta.

Maj Karlsson (V)

Nadja Awad (V)

Karin Rågsjö (V)

Ciczie Weidby (V)

Isabell Mixter (V)

Vasiliki Tsouplaki (V)